

РЕШЕНИЕ

04.03.2019

Зеленодольск шәһ.

КАРАР

№ 370

Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районы жирле үзидарә органнары муниципаль норматив актларында һәм законнарында үзгәрешләргә мониторинг уздыру турында положениеләрне раслау турында

Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районы жирле үзидарә органнары кабул иткән (бастырып чыгарган) законнарында һәм муниципаль норматив актларында үзгәрешләргә мониторинг уздыру буенча Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районы жирле үзидарә органнары эшен камилләштерү максатыннан, Татарстан Республикасы «Зеленодольск муниципаль районы» муниципаль берәмлеге Уставына нигезләнеп, Зеленодольск муниципаль район Советы **карап итте:**

1. Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районы жирле үзидарә органнары муниципаль норматив актларында һәм законнарында үзгәрешләргә мониторинг уздыру турында положение расларга (беркетелә).

2. Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районы жирле үзидарә органнарына:

үзеңнең нормо-иҗат эшчәнлегендә әлеге карарның 1нче пунктында расланган Положениегә нигезләнәргә;

әлеге Положениене үтәү өчен жаваплы затларны билгеләргә;

жаваплы зат итеп билгеләнгән муниципаль хезмәткәрләрнең вазифаи инструкциясенә ярашлы үзгәрешләр кертергә.

3. Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районы составына кергән жирлекләрнең үзидарә органнарына муниципаль норматив хокукый актларның законнарга, муниципаль берәмлекләр уставына ярашлылыгына системалы контроль алып бару максатыннан мониторинг уздыруны тәмин иткән муниципаль норматив хокукый актлар кабул итүне тәкъдим итәргә.

4. Әлеге карарны Татарстан Республикасы хокукый мәгълүмат рәсми порталында (<http://pravo.tatarstan.ru>) һәм Татарстан Республикасы муниципаль берәмлекләр составында Зеленодольск муниципаль районы

информацион сайтында (<http://zelenodolsk.tatarstan.ru>) «Интернет»
информацион телекоммуникация челтәрендә бастырып чыгарырга.

5. Әлеге карарның үтәлешен контрольгә алуны Зеленодольск муниципаль районы Советының законлылык, хокук тәртибе, регламент һәм депутат этикасы даими комиссиясенә йөкләргә.

**Зеленодольск
муниципаль район
башлыгы,
Совет рәисе**

А.В. Тыгин

**Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районы жирле
үзидарә органнарының муниципаль норматив хокукый актларындагы
һәм законнардагы үзгәрешләргә мониторинг уздыру турында
Положение**

I. Гомуми положениеләр

1. Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районы жирле үзидарә органнарының муниципаль норматив хокукый актларында һәм законнарда үзгәрешләргә мониторинг (алда – мониторинг, муниципаль актлар, жирле үзидарә органнары) жирле үзидарә органнарының муниципаль актларны кабул итү (бастыру), үзгәртү яисә көчен югалтуны тану (юкка чыгару) өчен үз вәкаләтләре кысасында мәгълүматларны жыю, туплау, анализлау һәм бәяләү буенча системалы, комплекслы һәм планлы эшне карый.

2. Мониторинг жирле үзидарә органнары тарафыннан уздырыла.

3. Жирле үзидарә органнары мониторинг уздырганда Зеленодольск муниципаль район Советы аппаратының юридик хезмәте (юридик бүлеге) һәм башка муниципаль берәмлекләренң жирле үзидарә органнары белән элемтәгә керә.

4. Жирле үзидарә органнарында мониторинг уздыру өчен җаваплы затлар билгеләнә.

5. Мониторинг уздыруның максатлары булып тора:

муниципаль актларны федераль һәм республика законнары белән тәңгәл китерү максатыннан кабул итүдә, үзгәртүдә яисә көчен югалтуда тануны ачыклау ;

муниципаль актларда коллизияләренә, каршылыкларны, төшереп калдыруларны юкка чыгару, хокукый көйләүдә күчереп алуларны;

жирле үзидарә органнарының норматив хокукый базасын системалаштыруны тәмин итү;

муниципаль актларда коррупция фактларын ачыклау;

практикада кулланылмаган (актуальлеген югалткан) яисә таләп ителмәгән муниципаль актларны яисә аларның аерым кагыйдәнамәләрен (нормаларын) ачыклау;

хокукый яктан куланылыш сыйфатын арттыру; муниципаль актларны гамәлгә ашыру сыйфатын киметүче факторларны ачыклау ;

жирле үзидарә органнары ярашлы бүлекчәләренң муниципаль актларны үтәвен контрольгә алуда ярдәм итү;

иҗат нормасы процессын камилләштерү буенча тәкъдимнәр эшләү.

6. Мониторинг үзенә үгәрешләр жыюны, туплауны, анализлауны һәм бәяләүне кертә:

федераль конституцион законнарны, федераль законнарны, Россия Федерациясенең башка закон актларын;

Россия Федерациясе Президенты указларын, Россия Федерациясе карарларын, федераль башкарма власть органнарының норматив хокукый актларын, федераль дәрәжәдәге законлы башка норматив хокукый актларын;

Татарстан Республикасы законнарын һәм башка норматив хокукый актларын;

Татарстан Республикасы «Зеленодольск муниципаль районы» муниципаль берәмлекләре Уставын, муниципаль актларын.

7. Мониторинг уздыруга нигез булып тора:

актларга федераль һәм республика законнарындагы үзгәрешләрне кертү;

хокукый көйләүнең аерым өлкәсендә муниципаль актлар кулланырга анализ ясау;

прокуратура органнары мәгълүматы;

житешсезлекләр яисә муниципаль актларны камилләштерү кирәклеген турында массакүләм информация чараларында мәгълүмат;

гражданның, юридик затларның, шул исәптән жәмәгать, фәнни, хокук яклау һәм башка оешмаларның, шәхси эшмәкәрләр, дәүләт власте органнарының, муниципаль берәмлекләрнең вәкаләтле органнары депутатларының муниципаль актларның камил булмавы турында мөрәжәгатьләре, шул исәптән:

Татарстан Республикасы Юстиция министрлыгының Татарстан Республикасы муниципаль норматив хокукый актлары регистрына кертелгән муниципаль актларга уздырган хокукый экспертизасы нәтижәләре;

Тиешле тәртиптә муниципаль актларга вәкаләтле затлар эзерләгән коррупциягә каршы экспертиза нәтижәләре;

Жирле үзидарә органнары уздырган конференцияләр, семинарлар, халык тыңлаулары, жәмәгатьчелек тикшерүләре һәм башка чараларның йомгаклау документлары.

II. Мониторинг уздыру тәртибе

8. Жирле үзидарә органнары әлеге Положениенең 4нче пунктында күрсәтелгән җаваплы затлар белән элементгә керүдә аларның компетентлыгы мәсьәләләре буенча мониторинг уздыра.

Мониторинг уздыру максатыннан эш төркемнәре төзелергә, киңәшмәләр, консультацияләр уздырылырга, кирәкле мәгълүмат сорап алынырга, Татарстан Республикасының башка муниципаль берәмлекләре, Россия Федерациясе субъектларының тәҗрибәсе өйрәнелергә, эшнең башка формалары кулланылырга мөмкин.

9. Мониторинг анализлау юлы белән алып барыла:

Әлеге Положениенең бнчы пунктында күрсәтелгән актларны;

федераль, республика һәм муниципаль дәрәжәдәге норматив хокукый актларга дэгъва белдерү турындагы эшләр буенча суд актларын (суд практикасын);

прокурор жаваплары актларын.

10. Мониторинг уздыру, жирле үзидарә органнарының норматив базасын анализлау, һәм шулай ук мониторинг нәтижәләре буенча ижат- норма эше нәтижәләрен фиксацияләү максатыннан, жирле үзидарә органнарында муниципаль норматив хокукый актлар реестрын оештыру һәм алып бару тәртибе турында муниципаль берәмлекләренң вәкаләтле органнары карарына ярашлы алып барылган муниципаль норматив хокукый актлар реестрлары кулланыла.

11. Мониторинг алып бару процессын оптимальләштерү максатыннан мәгълүмат системаларының автоматлаштырылган сервислары кулланыла (аларның операторлары белән контрактлар, килешүләр төзүгә бәйле мөмкинлекләр булганда), тәмин ителә:

«Гарант» информацион системасында законнарны һәм башка норматив хокукый актларны контрольгә кую үзгәрешләре турында мәгълүмат килү;

«Гарант» информацион системасын хокукый көйләүгә ярашлы өлкәләре буенча яңалык тасмасыннан яңалыклар килү;

«Кодекс» информацион компаниясенң «Региональ законнар аналитикасы» автоматлаштырылган информацион системасыннан муниципаль актларның законнарга тәңгәл килмәвен ачыклау турында мәгълүматлар килү.

Мониторинг алып бару системасын оптимальләштерү максатыннан башка информацион системалар сервислары кулланылырга мөмкин.

12. Мониторинг алып барганда әлегә Положениенң 9нчы пунктында күрсәтелгән анализлаулар белән бергә муниципаль хокукый актларны кабул итүне (бастыруны), үзгәртүне яисә юкка чыгаруны тәмин итү өчен муниципаль актларны куллану практикасы турында мәгълүмат түбәндәге критерийлар буенча туплана һәм бәяләнә:

кеше һәм гражданның гарантияләнгән хокукларын, ирегән һәм законлы мәнфәгатьләрен саклау;

муниципаль актлар кабул итү (бастыру) кирәклеген билгеләгән зур юридик көчкә ия булган норматив хокукый актлар булу;

муниципаль актны бастырганда жирле үзидарә органының компетенциясе чикләрен саклау;

муниципаль актта коррупциоген факторлар булу;

жәмәгәт мөнәсәбәтләрен хокукый көйләү тулылығы;

хокук нормалараы коллизиясе;

юридик-техник характердагы хаталар булу;

муниципаль актны кулланганда аның положениеләренң асылын бозу;

муниципаль хокукый актны кулланганда хокуксыз һәм нигезләнмәгән карарлар, гамәлләр кылу (кылмау);

норматив хокукый актлар куллану практикасы булу;

норматив хокукый актлар куллануның бер төрле практикасы булмау;

муниципаль актны аңлату мәсьәләләре буенча гаризаларның булуы (саны) һәм эчтәлегә;

муниципаль акт белән көйләнгән мөнәсәбәтләргә һәм аларны кабул итүгә бәйле гариза бирүчеләр таләпләрен кангәтәләрү (канәгәтәләрүдән баш тарту) турында суд актларының законлы көченә кергән булуы (саны).

13. Муниципаль актлардагы үзгәрешләргә китергән федераль һәм республика законнарында мониторинг нәтижәләре буенча үзгәрешләр ачыкланганда, жирле үзидәрә органнары тарафыннан:

муниципаль актка үзгәрешләр кертү, муниципаль актның үз көчен югалтуын тану, яңа муниципаль акт кабул итү турында муниципаль актларның ярашлы проектлары эшләнә;

муниципаль актларны тагын да зуррак юридик көчкә ия булган актларга тәңгәл китерүгә юнәлтелгән башка чаралар кабул ителә.

14. Муниципаль актларны үзгәртүгә китергән федераль һәм республика законнарына үзгәрешләр кертелгәндә мониторинг федераль яисә республика акты басылып чыкканнан алып 30 көн эчендә уздырыла.

Әгәр дә мониторинг уздыруга гражданныр, юридик затлар, шәхси эшмәкәрләр, дәүләт власте органнары, муниципаль берәмлекләр вәкаләтле органнары депутатлары мөрәжәгәтләре, шулай ук прокурор актларынан тыш, «Россия Федерациясе прокуратурасы турында» Федераль закон белән билгеләнгән срокларда каралган прокурор мәгълүматы нигез булып торса, мониторинг алар килгән көннән алып 30 көн эчендә ясала. Хезмәт күрсәтелгән очракларда мониторинг уздыру нәтижәләре турында мөрәжәгәт иткән затка хәбәр ителә.

Әгәр дә ерак перспективада гамәлгә кертелгән федераль һәм республика законнары актларында үзгәрешләр ачыкланган очракта, жирле үзидәрә органнарының норма-иҗат эшчәнлегә планнарына ярашлы корректировка ясау турында тәкъдимнәр кертелә.

III. Мониторинг нәтижәләрен гамәлгә ашыру

15. Мониторинг нәтижәләре буенча муниципаль акт проекты эшләү һәм муниципаль акты кабул итү федераль һәм (яисә) республика законнарының ярашлы актларына үзгәртүләр кертелгәннән алып ике айдан соңга калмыйча үткәрелә, әлегә Положиениенң 14нче пунктының өченче абзацында күрсәтелгән очрак искәрмә булып тора.

16. Мониторинг уздыруга жаваплы затлар мониторинг нәтижәләре турында жирле үзидәрә органнары житәкчеләре каршында ай саен хисап чорыннан соң барган айның 5нче числосында хисап тотта.

16.1. Мониторинг нәтижәләре турында хисап (белешмә) эчтәлегендә булырга тиеш :

мониторинг уздыру объекты турында мәгълүмат;
мониторинг уздыручылар турында мәгълүмат;
мониторинг уздыру чоры турында мәгълүмат;
мониторинг уздыруга нигез булып торган хокукый көйләү предметына кыскача характеристика.

16.2. Мониторинг нәтижеләре турында хисапка (белешмә) керергә мөмкин:

ачыкланган хокукый көйләү проблемалары турында мәгълүмат;
муниципаль актларга һәм (яисә) яңаларын кабул итү кирәклеген, муниципаль актларны юкка чыгару турында үзгәрешләргә кергү буенча тәкъдимнәр;

хокукый мөнәсәбәтләргә ярашлы өлкәсендә хокукый көйләүне камилләштерүгә юнәлтелгән мониторинг нәтижеләренә нигезләнган башка нәтижеләр һәм тәкъдимнәр.

17. Мониторинг нәтижәсендә яңадан кабул ителгән муниципаль актлар законнарда билгеләнгән тәртиптә һәм срокларда Татарстан Республикасы муниципаль норматив хокукый актлар регистрына кергү өчен жиберелә.

Күрсәтелгән регистрга кергү өчен мониторинг нәтижеләре буенча анда булмаган муниципаль актлар жиберелә.

18. Мониторинг нәтижеләре буенча норма-иҗат процессын камилләштерү буенча тәкъдимнәр әзерләнергә мөмкин.

IV. Жаваплылык

19. Мониторинг уздыруга һәм хокукый иҗат эшчәнлегенә өчен жаваплы затларга мониторингны оештыру, шулай ук муниципаль актларны жирле үзидарә органнарын алып баруға кергән хокукый көйләүгә ярашлы өлкәсендә федераль һәм республика законнарына вакытында яраштыру өчен шәхси (шул исәптән дисциплинар) жаваплылык йөкләнә.

20. Мониторинг нәтижәсендә гражданның, юридик затларга, жәмгыятькә һәм дәүләткә зыян китергән гамәлләр өчен законнарда ярашлы жирле үзидарә органнары җитәкчеләргә жавап тоту.